

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Monasticum

In Quo Totius Religiosæ disciplinæ Casus, Regulæ & difficultates clarè videntur, breviter explicantur & resolvuntur Canone, rationibus & Patrum auctoritatibus

Philippus <a Domina Nostra Septem Dolorum>

Augustæ Vindelicorum, 1688

Cap. IV. De obligatione regularium ad votum castitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40745

CAPUT IV.

De obligatione Regularium ad votum castitatis.

SUMMARIUM.

- I. Religiosa castitas quid sit, & ad quid tenentur, qui eam voverunt.
- II. Violatio castitatis quale sit peccatum in religioso.
- III. Est diversa in secularibus & in religiosis.
- IV. Per castitatem religiosam quid prohibeatur.
- V. Quid intelligatur per lapsum carnis voluntarium.
A Superioribus potest reservari. ibid.
- VI. Non datur parvitas materiae in luxuriosis actibus.
- VII. Loquens aut scribens venerea non facit contra votum castitatis.
- VIII. Rem habens cum religioso vel religiosa tenetur circumstantiam illam confiteri.

IX.

- IX. *Iactans se de peccato venereo commissso vero vel falso non peccat contra votum castitatis.*
- X. *Interessentes comædiis obscænis non faciunt contra votum castitatis.*
- XI. *Votum castitatis in professione invalida ad nihil obligat.*
- XII. *An Papa possit professum dispensare ad contrahendum matrimonium.*

I. **C**astitas religiosa, secundum religiosi status essentialia & substantiale fundamentum, de quo *D. Thom. 2. 2. q. 186, art. 4. § 6. Scotus in 4 distinct. 38. Sanchez lib. 5. cap. 6. n. 9. Peyrinis de subdito, q. 3.* est promissio facta Deo abstinendi se ab omni actu venereo sive interno, sive externo, sive licito, ut in conjugio, sive illicito, ut extra illud, non solum seminis effusione, sed & à turpi cogitatione, delectatione morosa, ab illicito tactu, à turpi aspectu, à consensu, cæterisque omnibus actibus externis quibuscumque, per quæ castitas, & continentia potest violari: quia votum castitatis est nova obligatio quam sibi religiosus imponit supra obligationem juris naturalis & divini; jus enim naturale hæc omnia prohibet, sicut & divinum extra conjugium. *Suarez, tom. 1. de relig. lib. 3. cap. 3. Sanchez, lib. 7. disput.*

liber. 17. a n. 19. *Lezana tom. 7. cap. 5. n. 3.*
De du. tract. de professione regulari cap. 25. de
capitare quast. 1. n. 2.

II. Unde omnis actus veneres, qui est in se-
culari extra conjugium peccatum contra casti-
tatem, est in religioso sacrilegium, quia ratio-
neremissis talis actus opponitur virtuti reli-
gionis. *Lessius 2. de justit. cap. 41. dub. 9.*

III. Contingit tamen sæpe, quod actus ve-
neres, qui in secularibus est venialis, v. g. ver-
bosa honestum, vel gestus impudicus &c. est
mortalis in religioso ratione scandali; eo quod
reprobatus debeat esse & apparere omnimodè
in huiusmodi alienus. *Lezana tom. 1. cap. 5.*
de capitate n. 5.

IV. Castitas religiosa non solum excludit
actus veneres, sed etiam aspectum, locutio-
nem, tactus, missiones litterarum vel munus-
culorum eo fine, frequentiore accessum cum
familiaribus, quia, sicut ista in secularibus sunt con-
tra castitatem, ita in religiosis sunt contra vo-
tum. *Lancelotus in Gnom. ultim. relig. lib. 2.*
cap. 1. art. 1. resolut. 1. Lexan supra. n. 6.

V. Per lapsum carnis voluntarium non so-
lum intelligitur, opere consummata, fornicatio
vel adulterium, sed quæcumque voluntaria
pollutio aut mollicitas &c. licet in ordine ad
actum seu copulam non sit actus consumma-
tus. *Suarez 4. tom. de religione tractat. 8. lib.*
2. cap.

2. cap. 18. n. 12. Lapsus hunc carnis voluntarium opere consummatum reservant communiter sibi Superiores juxta Bullam Clementis VIII. 1593. in decreto de reservatione casuum. Quaranta in summ. Bullar verbo casu reservat. Oscula verò, tactus impudici, littera, munuscula, non reservari censentur, quia non sunt lapsus carnis opere consummati. Diana tract. 2. de dubiis regular. resolut. 118.

VI. Non datur parvitas materiæ in actibus luxuriosis à religioso perpetratis, quia qualescumque sint actus, maximè in contactu seu tactu consistentes, proximè disponunt ex natura sua ad pollutionem; proxima autem dispositio est peccatum mortale, ergo & actus illi mortales, quamvis sint transeuntes. Diana resolut. 5. de parvitate mater. ubi citat aliquos admittentes hanc parvitatem materiæ in tactibus, vellicationibus in partibus honestis, ut tactus manuum, faciei, pedum per modum transeuntis: exceptis osculis os ad os, & in partibus pudendis, quæ multum ad libidinem movent, ita Cajetanus 2. 2. q. 154. art. 4. ad 1. Bordon. cap. 25. de castitate tract. de profess. regulari. quest. 5. n. 7. tom. 5. In venerea autem delectatione non datur parvitas materiæ, cum ea deliberativè cauletur ex motu seminis descendenti ad partes obscenas. Sanchez lib. 1. cap. 6. n. 17.

VII. Loquens aut scribens venerea, animi

minime venereo, non facit contra votum castitatis, quia materia hujus voti solum consistit in actibus venereis & luxuriosis, consistentibus aut inducentibus ad pollutionem, vel copulam; sed inter hos actus non reperitur locutio, aut scriptio facta animo venereo; ideo non comprehenduntur sub voto castitatis, ab illis tamen abstinendum, quia facile conducunt ad voti violationem, præscindendo semper à delectatione venerea, quæ in illis sæpè oritur. *Sant. de lib. 9. disput. 46. q. 3. Bordon. sup. n. 3.*

VIII. Rem habens cum alio religioso, vel religiosa, tenetur confiteri talem circumstantiam, scilicet, se rem habuisse cum persona votum castitatis habente, quia actus hic præter malitiam specialem oppositam castitati habet adjectam aliam malitiam sacrilegii respectu utriusque personæ. Ita est de duobus conjugibus, quando masculus & femina copulantur cum violatione duplicis thori. *Bord. sup. n. 17.*

IX. Iactans se de peccatis venereis commissa, sive falsis, seu veris, non peccat contra votum castitatis, quia per votum promisit Deo abstinentiam à quibuscumque actibus venereis, non verò à jactantia, quæ non est actus venereus ex sua ratione formali: & ideo, dum religiosus, verbi gratia, se jactat de aliquo peccato venereo, si habet complacentiam in illo, tunc violat votum castitatis, non ratione jactantia, sed complacentiæ, quæ voto prohibetur.

Q

tur, non autem jactantia, ut est gaudium ex va-
na gloria de peccato commisso. *Diana part. 4.
tract. 4. resolut. 44. Bordon. sup. n. 20. quest.*
20. 13.

X. Qui interfunt comœdiis obscenis, non
faciunt contra votum castitatis, quia religio-
sus in voto non obligatur, nisi in abstinentiis
actus luxuriosi, & ideo non tenetur ex vi voti
se abstinere à talibus comœdiis & earum auditibus
sine complacentia; tenetur tamen vitare ratio-
ne scandali. *Sanchez lib. 9. disp. 46. n. 41.*

XI. Votum castitatis in professione invali-
da non obligat professum sic invalidè, ad ser-
vandam religiosam castitatem; quia talis pro-
fessio, cum sit invalida in se, nullum producit
effectum, cum vota expressa in tantum valeant
& inducant obligationem, in quantum valeat
professio, & non aliter. *Bordonus sup. quest.*
12. n. 19. Neque verum est, quod quidam
dicunt, votum solemne non valens ut tale, valo-
re ut votum simplex. *Bordon. sup. cap. 20.
quest. 1.* Hoc tamen procedit ex natura rei
facti; si enim nulliter professus habuit adhibere
intentionem se obligandi ad castitatem, in hoc
casu votum castitatis subsistit ut simplex. *San-*
chez tom. 3. de relig. lib. 2. cap. 10. n. 8.

XII. Papa potest professum dispensare ad
matrimonium contrahendum urgentissimo
existente causa publica alicuius regni, provin-
ciæ, aut civitatis ad fidem propagandam, & pe-

cem publicam conservandam vel inducendam, liberando eum à votis solemnibus, faciendo illum de religioso non religiosum. Sanchez lib. 4. cap. 37. q. 1. Bonac. q. 2. de voto p. 7. S. 7. Bordon. supra cap. 1. q. 40. n. 250. & cap. 250. quest. 17. n. 24.

CAPUT V.

De obligatione ad votum paupertatis.

SUMMARIUM.

- I. Quid sit paupertas religiosa, ejus excellentia & ejus effectus.
- II. Quid sit proprietas in religioso.
- III. Religiosus non habet dominium, nec ususfructum cujuscumque rei temporalis.
- IV. Potest habere dominium quarundam rerum spiritualium.
- V. Possunt religiosi habere dominium rerum temporalium in communi.
- VI. Tenentur religiosi non habere proprium etiam ex vi precepti ecclesiastici.

C 2

VII.